

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv

(COM(2020) 98 final)

(2020/C 364/13)

Előadó: **Antonello PEZZINI**

Társelőadó: **Cillian LOHAN**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2020.4.22.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	Egységes piac, termelés és fogyasztás
Elfogadás a szekcióülésen:	2020.6.25.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2020.7.16.
Plenáris ülés száma:	553.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	215/2/4

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak (EGSZB) meggyőződése, hogy a fenntarthatóság Európa jövőbeli fejlődésének egyik pillére, amely a körforgásos gazdaság kultúrája által támogatott, megfontolt és részvételen alapuló átmenet révén valósulhat meg.

1.2. Az európai gazdaság körforgásos működésre való átállása nem vonatkoztatható el attól az aktuális társadalmi-gazdasági közegtől, amelyben végbe kell mennie, azonban az egészségügyi válság által támasztott kihívásokra úgy kell tekinteni, hogy lehetőséget adnak az új alapokon, az új körforgásos működés bevezetését meggyorsító feltételek mellett történő megújulásra.

1.3. A körforgásos gazdaság alapjául szolgáló új koncepciónak lehetőséget kell kínálnia arra, hogy új kritériumokkal felgyorsítsuk az egyes régiók gazdaságának mérését, azaz lássunk a GDP-n túl⁽¹⁾.

1.4. Az oktatás, a kapacitásteremtés és a nagyobb felelősségvállalás révén nagyobb hangsúlyt kell helyezni a „körforgásos kultúra” elterjesztésére, hogy ezek arra ösztönzzék az embereket, hogy alkalmazkodjanak, és változtassanak a mindennapi szokásokon is viselkedésen.

1.5. A körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformját tovább kell fejleszteni. A platform olyan különböző politikai kezdeményezéseket támogathatna, amelyek segítik a körkörös gazdaságra való áttérést.

1.6. Az EGSZB üdvözli a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv javaslatait, és úgy véli, hogy az átmenettel kapcsolatos intézkedéseket kellően figyelembe kell majd venni a Covid19 által okozott hatások enyhítését célzó gazdasági és társadalmi újjáépítési tervek kidolgozásakor.

⁽¹⁾ HL C 100., 2009.4.30., 53. o.

1.7. Fontos felismerni az éghajlatváltozás, a körforgásos gazdasággal kapcsolatos politikák és a vállalatok társadalmi felelőssége egymást kiegészítő jellegét, illetve kiemelni a megújuló forrásokból származó energia körforgásos jellegét, különösen az építőiparban és a közlekedési ágazatban, de természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni a mezőgazdasági folyamatoknak és az élelmiszerrendszernek a hulladékcsökkentés érdekében történő támogatását sem.

1.8. Az EGSZB szerint az Európai Szociális Alap Pluszban szereplő, a készségek és a foglalkoztatottság fejlesztésére javasolt paktum kitűnő lehetőség a tervezett programok megvalósítására.

1.9. A környezettudatos tervezés gyakorlata tovább kell, hogy terjedjen, hiszen az a jogilag kötelező beavatkozások által ösztönzött, kötelezően újrahasonosított tartalmat kínáló és digitális nyomon követéssel ellenőrzött másodnyersanyagok dinamikus piacának támogatásával hozzájárul a termékek élettartamának a meghosszabbításához és az alkatrészek tervezett hasznosításához.

1.10. Az Európai Bizottság – mint ahogy az az „energiafelhasználó termékek” esetében is történt – az érintett ágazatokkal egyetértésben felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat kellene, hogy alkosson, amelyekben meghatározza azon új termékek jellemzőit, amelyek más termékek alapanyagául szolgálhatnak.

1.11. A fenntartható termékek műszaki szabványosítási folyamatának – a magas erőforrás-igényes ágazatokkal kezdve – nagy hangsúlyt kell helyezniük a „minőség és megfelelés” rendszerére, beleértve a megfelelésértékelést, valamint a zöld közbeszerzések, illetve a nyersanyagok és a másodnyersanyagok tanúsításának szélesebb körű alkalmazását.

1.11.1. A nemzeti szabványügyi szervezeteknek az európai szabványügyi bizottságokkal ⁽²⁾ együttműködve a lehető leghamarabb referenciagyakorlatokat ⁽³⁾ és harmonizált szabványokat kell kidolgozniuk az új funkcionális gazdaságra való áttérés megkönnyítése érdekében.

1.12. A körforgásos gazdaság gyakorlati megvalósításához fokozott együttműködésre lesz szükség az érdekelt felek között, és az EGSZB – főleg a reklámok területén – egyértelmű politikákat és pénzügyi támogatást szorgalmaz, hogy leszámoljon az erősen fogyasztásvezérelt megközelítéssel, és – a szabad piaci szabályok tiszteletben tartása mellett – a termékek tartósságára, illetve az újrafelhasználás lehetőségeire helyezze a hangsúlyt.

1.13. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy a fogyasztók többek között a termékleírások és a digitális technológiák alkalmazásával megbízhatóbb információkat és adatokat kapjanak a termékkezelésről, a nyomon követhetőségről és az átláthatóságról, hogy lehetővé váljon a termékösszetétellel és a javítási lehetőségekkel kapcsolatos információáramlás.

1.14. Az EGSZB szerint helyénvaló lenne európai programok révén előmozdítani a különböző ágazatokban a körforgásos gazdasági folyamatokkal való kísérletezést számos európai városban, mezőgazdasági-élelmiszeripari központban és vidéki területen, hogy a termelés és a fogyasztás során szerzett számottevő tapasztalat kiaknázható legyen, és bevált gyakorlatként lehessen őket felhasználni.

1.15. Az EGSZB úgy véli, hogy elegendő teret kell biztosítani területi szinten a köz- és magánszereplőknek, ezek ugyanis döntő szerepet játszhattak az új lehetőségek felismerésében, a köz- és magánszféra partnerségének kialakításában, valamint a „területi-társadalmi felelősségvállalás” ⁽⁴⁾ és a vállalatok társadalmi felelőssége körforgásos és közösségi jelleg alapelveit szemléltető példáinak bemutatásában.

1.16. Az EGSZB végül azt kéri, hogy a javasolt intézkedéseket vessék alá megfelelő hatásvizsgálatoknak, amelyek felméri azoknak a környezetre, a társadalomra és a gazdaságra gyakorolt következményeit.

2. Az európai körforgásos gazdaságra való áttérés társadalmi-gazdasági háttere

2.1. Világszerte egyre több vállalat és fogyasztó ismeri fel az ezidáig alkalmazott, magas anyag- és forrásigényű, tervezetten elavuló technikát alkalmazó, valamint a mindig új termékek vásárlására buzdító lineáris gazdasági modellek által a fenntartható gazdaságnak okozott károkat.

⁽²⁾ CEN, CENELEC és ETSI.

⁽³⁾ Lásd: UNI Italia és az előzetes szabványosítási folyamatok (1025/2012/EU).

⁽⁴⁾ HL C 175, 2009.7.28., 63. o.

2.2. 2019-ben több mint 92 milliárd tonnányi anyagot nyertek ki és alakítottak át, amely a globális CO₂-kibocsátásnak körülbelül a felét képviselte ⁽⁵⁾, ami jelentős problémákat okozott a környezet és az emberi egészség számára.

2.2.1. A források kitermelése és átalakítása okozza a biodiverzitás világszintű csökkenésének több mint 90 %-át ⁽⁶⁾.

2.2.2. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás körülbelül 20 %-a a fém és nem fém ásványi anyagok kitermeléséből és feldolgozásából származik ⁽⁷⁾.

2.2.3. Emellett az EU arra kényszerül, hogy saját nyersanyagszükségletének nagy részét jelentős költségek mellett, importból elégítse ki.

2.3. A körforgásos gazdaság támogatja:

- a vállalatok társadalmi és környezeti felelősségvállalását,
- az új, minőségi helyi foglalkoztatást,
- a hulladékmegsemmisítést,
- a természetes erőforrások biztonságos és folyamatos használatát,
- a tervezés–termelés–elosztás–fogyasztás rendszerének körforgásos ciklusát,
- a maradékanyagok átminősítését és újrahasznosítását életciklusuk végén,

és képes egy olyan funkcionális gazdaság kialakítására, amely jelentős előnyökkel járhat a társadalom számára.

2.4. Jelenleg a világon zajló tevékenységek csupán 8,6 %-a zajlik körforgásos módon. Azonban a körforgásos gazdaságra való átállás szoros együttműködést követel meg a köz- és a magánszféra részéről.

2.5. Az európai gazdaság körforgásos működésre való átállása nem vonatkoztatható el attól az aktuális társadalmi-gazdasági közegtől, amelyben végbe kell mennie, ugyanis a koronavírus által okozott világválság az 1929-es nagy gazdasági világválság óta nem látott gazdasági visszaeséshez vezetett.

2.5.1. A Covid19 miatt a vállalatok bevételkiesést szenvednek el, és ellátási láncok szakadnak meg, miközben mindenhol általános gondot okoznak a gyárbezárások és a munkanélküliség.

2.6. A három jelenlegi kockázat – a kezeletlen világválság, az elégtelen gazdaságpolitikai tervek és a geopolitikai konfliktusok (amelyek abszolút mértékben kiszámíthatatlanok) – képes a globális gazdaságban tartós depressziót előidézni, éppen akkor, amikor az európai társadalom minden eleme felismeri, hogy a fenntartható gazdasági fejlődés érdekében olyan módszereket kell igénybe venni, amelyek egyidejűleg veszik figyelembe a technológiai szempontokat, a termelékenység növekedését és az erőforrások hatékonyabb felhasználását.

2.7. Másrészt a bolygónk előtt jelenleg álló kihívások kitűnő lehetőséget nyújtanak arra, hogy a gazdaság új, fenntartható alapokon induljon újra, amelyek képesek megteremteni az új körforgásos működés bevezetésének felgyorsításához.

2.8. Az EGSZB már többször is kifejezte véleményét egy fenntartható és inkluzív növekedés szükségességével kapcsolatban. Az Európai Bizottsággal együttműködésben elindította a körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformját (ECESP) ⁽⁸⁾, és arra figyelmeztetett, hogy „az eddig elért sikerek ellenére nyilvánvaló akadályok állnak a körforgásos gazdaság megvalósítása előtt.”

2.9. Amint azt az ECESP koordinációs csoportja is megerősítette, az inkluzív, klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállásnak ma kell megkezdődnie ⁽⁹⁾.

⁽⁵⁾ Lásd: *Circular Economy and Material Value Chains – World Economic Forum 2020* [Körforgásos gazdaság és anyagi értékláncok – Világ gazdasági Fórum 2020].

⁽⁶⁾ Lásd: *United Nations Environment Programme (UNEP), Natural Resources for the Future We Want, 2019* [Az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP), Természeti erőforrások egy olyan jövőhöz, amilyenre vágyunk, 2019].

⁽⁷⁾ Lásd: *Energy Transitions Commission, Mission Possible: Reaching Net-Zero Carbon Emissions by Mid-Century, 2018* [Az energiaátmenettel foglalkozó bizottság, A küldetés lehetséges: Nettó nulla szén-dioxid-kibocsátás a század közepére, 2018.].

⁽⁸⁾ EESC-2017-02666-05-00-decbur – A koordinációs csoport megbízatása.

⁽⁹⁾ *Joint statement on the new Circular Economy Action Plan (CEAP) by members of the Coordination Group (CG) of the European Circular Economy Stakeholder Platform – March 2020.* [A körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformja koordinációs csoportja tagjainak közös állásfoglalása a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervről – 2020. március].

2.10. 2020. április 6-án az EGSZB közös nyilatkozatot fogadott el, amelyben hangsúlyozza, hogy az ilyen nagy bizonytalanságtól terhes időkben csak egy átfogó európai gazdaságélénkítési terv segítségével leszünk képesek arra, hogy kezeljük a Covid-19 okozta világjárvány következményeit, és újjáépítsenek egy még inkább fenntartható európai gazdaságot.

3. Az Európai Bizottság javaslata

3.1. A **körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv** számos olyan új kezdeményezést tartalmaz, amelyek a tervezéstől kezdve a termék egész életciklusát érintik, hogy az állampolgárok és a vállalatok teljes mértékben részt vehessenek a körforgásos gazdaságban.

3.2. Az uniós ipari stratégia keretében az alábbi intézkedéseket javasolják:

- **az Unióban váljanak általánossá a fenntartható termékek**, és e célból jogszabály rendelkezzen a fenntartható termékek stratégiájáról, hogy az EU-ban forgalmazott termékeket úgy tervezzék meg, hogy élettartamuk növekedjen,
- **a fogyasztók** – a rendelkezésre álló megbízható információk és a „javításhoz való joguk” segítségével – **könnyebben hozzassanak tudatos döntéseket.**
- **azok az ágazatok kapjanak kiemelt figyelmet, amelyek több erőforrást használnak fel, és amelyek komoly lehetőségeket kínálnak a körforgás megvalósítására**, konkrétan pedig a következők:
 - **elektronikai és IKT-ágazat:** „körforgásos elektronikai kezdeményezés”,
 - **akkumulátor- és járműgyártás:** új szabályozási keret az akkumulátorokra vonatkozóan,
 - **csomagolás:** új, kötelező követelmények, amelyek meghatározzák az uniós piacon megengedett lehetőségeket,
 - **műanyagok:** új, kötelező követelmények az újrahasznosított tartalomra vonatkozóan,
 - **textilipar:** az ágazat versenyképességét és innovációját javító uniós stratégia,
 - **építőipar és épületek:** a fenntartható épített környezetre vonatkozó általános stratégia,
 - **étkeztetés:** új jogalkotási kezdeményezés az a csomagolást, asztali és evőeszközöket az élelmiszer-ipari szolgáltatásokban újrafelhasználható termékekkel helyettesítő újrafelhasználásra,
- **hulladékcsökkentés:** kerüljük a hulladéktermelést, és alakítsuk azt jó minőségű másodlagos erőforrássá,
- **a körforgásos jelleg ösztönzése a személyek, a régiók és a városok körében,**
- **a szabványosítás szerepének növelése,**
- **transzverzális cselekvések:** a körforgásmint a klímasemlegesség előfeltétele,
- **globális intézkedések,**
- **az eredmények nyomon követése.**

Az új cselekvési terv mintegy 35 intézkedést tartalmaz a 2020-tól 2023-ig tartó hároméves időszakra, többek között az elektronikára, a hulladékgazdálkodásra, valamint az embereknek és a környezetnek nyújtott szolgáltatásokra vonatkozó kezdeményezéseket.

4. Általános megjegyzések

4.1. Az EGSZB-nek meggyőződése, hogy a fenntarthatóság Európa jövőbeli fejlődésének egyik pillére, és hogy ehhez a körforgásos gazdaság kultúrája által támogatott, megfontolt és részvételen alapuló átmenet révén a polgárok, a fogyasztók, a vállalatok, valamint a munkavállalók nemcsak a környezetvédelem terén, hanem egy nyitott és befogadó, az erőforrásokat a jövő generációi számára megőrző társadalom előmozdításával is hozzá tudnak járulni, és jelentős beruházásokkal válaszolni tudnak a kihívásra.

4.1.1. Különösen a mezőgazdasági folyamatok és az élelmiszerrendszer profitálhatnak nagy mértékben a körforgásos gazdaságból, amelynek köszönhetően csökkenne a hulladékmennyiség, valamint javulna az állampolgárok jóléte.

4.1.2. Jelentős beruházásokra lesz szükség a zöld technológiák, az új szerves trágyák és a biometán kifejlesztéséhez.

4.2. Az EGSZB üdvözli a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervben javasolt jogalkotási és politikai intézkedéseket, és úgy véli, hogy a körforgásos gazdaságra való átmenettel kapcsolatos intézkedéseket kellően figyelembe kell majd venni, főként a Covid19 nyomán kialakult katasztrofális helyzetet követően.

5. Európai koherencia

5.1. Véleményünk szerint alapvető fontosságú az éghajlatváltozás és a körforgásos gazdasági politikák közötti kiegészítő jelleg elismerése. Fontos, hogy az energiabevétel szintén megújuló energiaforrásból származzon, nem pedig olyan lineáris forrásokból, mint a fosszilis tüzelőanyagok.

5.1.1. Az energiafelhasználás körforgása a megtakarításra és az energiahatékonyságra fordított figyelemben is tükröződik, ami a közlekedési ágazatban egyre sürgetőbbé válik.

5.2. A körforgásos gazdaság előmozdításához szükséges kapacitások fejlesztését minden szinten ösztönözni kell. Az Európai Szociális Alap Pluszban javasolt kompetencia- és foglalkoztatási paktum kiváló lehetőség a tervezett programok végrehajtására.

5.3. A közbeszerzés szerepét nem szabad alábecsülni ezen átmenet megvalósításában. A közbeszerzési irányelvekben⁽¹⁰⁾ már szereplő környezetvédelmi minimumkövetelményeket kötelezővé kell tenni, megfelelő műszaki előírásokkal⁽¹¹⁾. Speciális képzést kell biztosítani a vállalkozóknak azért, hogy valamennyi körforgásos lehetőséget fel lehessen kínálni, továbbá azért, hogy az esetleges korlátok ne akadályozzák a körforgásos közbeszerzések számát.

5.4. Az EGSZB elengedhetetlennek tartja, hogy az elkövetkezendő hónapokban megvalósítandó számos kezdeményezés explicit módon mérlegelje, hogyan lehetne javítani a beruházások körforgását és fenntarthatóságát, különösen a strukturális és pénzügyi szempontból legkiszolgáltatottabb országokban.

5.4.1. Ezeket a kezdeményezéseket a helyi önkormányzatokkal és a társadalmi erővel együttműködésben kell támogatni, különös tekintettel az új és jobb munkahelyek létrehozására.

5.5. Az EGSZB támogatja a jogilag kötelező érvényű követelmények elfogadásának lehetőségét a másodnyersanyagok piacának fellendítése érdekében, különös tekintettel a csomagolásokra, a járművekre, az építőanyagokra és az akkumulátorokra.

5.6. A körforgásos folyamatok végrehajtásának alapvető eleme a termékek környezetbarát kialakítása. A környezettudatos tervezés alkalmazási körének tovább kell bővülnie oly módon, hogy az minden gyártási szakasz szerves részévé váljon, elősegítve az alkatrészek újrahasonosítását mint a másodnyersanyagok dinamikus piacának motorját.

5.6.1. Ennek fényében az Európai Bizottságnak, ahogyan az az „energiát fogyasztó termékek”⁽¹²⁾ esetében már megtörtént, a továbbiakban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat kellene kibocsátania, amelyek meghatározzák azon különféle általánosan használt termékek jellemzőit, amelyek felhasználásuk után más termékek alapanyagául szolgálhatnak.

5.7. Különösen fontos a körforgásos gazdaság műszaki szabványosítása. A téma fokozottan transzverzális jellege és összetettsége miatt elengedhetetlen egy a különféle érdekelt felek, a szabványügyi testületek és a jogalkotók közötti koordinációt célzó határozott intézkedés bevezetése.

5.8. A fenntartható termékek műszaki szabványosítási folyamata – főleg az erőforrás-igényes ágazatokban – különös jelentőséggel bír elsősorban a zöld közbeszerzési folyamatokban, valamint a nyersanyagok és a másodlagos anyagok osztályozásában.

5.9. AZ EGSZB azt kéri, hogy a javasolt intézkedéseket vessék alá megfelelő hatásvizsgálatoknak, amelyek felméri azoknak a környezetre, a társadalomra és a gazdaságra gyakorolt következményeit.

⁽¹⁰⁾ A 2014/23/EU irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 1. o.), a 2014/24/EU irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 65. o.) és a 2014/25/EU irányelv (HL L 94., 2014.3.28., 243. o.).

⁽¹¹⁾ Lásd: UNI/PdR: 2019 Iránymutatás a környezetvédelmi minimumkövetelmények hatálya alá tartozó termékek újrafeldolgozott és/vagy újrahasonosított és/vagy melléktermék-tartalmának ellenőrzéséhez.

⁽¹²⁾ A 2009/125/EGK irányelvvel (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.) átdolgozott 2005/32/EK irányelvben (HL L 191., 2005.7.22., 29. o.) foglaltak szerint.

5.10. A körforgásos gazdaság elvei alkalmazása bevezetésének hasznosságáról és szükségességéről jelenleg zajló vita alkalmat teremthet a határozottabb fellépésre a már többször megvitatott témában, a hagyományos GDP-n való túllépésre és a három GDP-számítási mód⁽¹³⁾ során jelenleg használt, a gazdasági fejlődést mérő elemektől eltérő, új elemek bevezetésére, például az inkluzív társadalom számára szolidáris rendszerek létrehozására; a bolygónk korlátainak tudomásulvételére; a javak egyenlő elosztására.

6. Oktatás és kultúra

6.1. Az EGSZB szerint alapvető fontosságú, hogy nagyobb hangsúlyt kapjon a „körforgásos kultúra” terjesztése az oktatás, a kapacitásépítés és a nagyobb felelősségvállalás, valamint a civil társadalommal folytatott fokozott párbeszéd révén, melynek során arra kell ösztönözni az embereket, hogy alkalmazkodjanak és változtassanak a mindennapi viselkedéseiken és szokásaikon. Az erős ágazatközi együttműködés szintén alapvető fontosságú.

6.1.1. A vállalati társadalmi felelősségvállalás mint a funkcionális gazdaság konkrét eleme tökéletesen összekapcsolódik a körforgásos gazdaság kultúrájával, mivel lehetővé teszi a vállalkozók és a munkavállalók érdekei közötti rendkívüli szinergiát egy közös cél, a fenntartható fejlődés érdekében, amely törekszik a hulladék és a felesleg csökkentésére.

6.2. Javaslatokat kell tenni a körforgásos gazdaság elveinek az iskolai tantervekbe és a felsőoktatási programokba történő integrálására, a nagy kapacitást igénylő műszaki oktatás finanszírozása és a kreatív készségek támogatása mellett.

6.3. Az Erasmus+ program nagyon hasznos lett volna a körforgásos gazdasággal kapcsolatos ismeretek Európa különböző országai közötti cseréjének elősegítése során.

6.4. Az EGSZB megbízásából készített tanulmány⁽¹⁴⁾ és a „Szinergiák létrehozása a körforgásos gazdaság különböző ütemtervei között” című, NAT/764. számú, kapcsolódó vélemény, valamint a körforgásos gazdasági szereplők európai platformján működő hálózat szilárd alapot nyújtanak az információk megosztásához és az érdekelt felek ismereteinek bővítéséhez.

6.5. A gazdasági szereplők és a civil társadalom, megfelelő pénzeszközök – az Európai horizont program „Missziók” alapjának – felhasználásával, számos erre alkalmas európai településen megkezdheti a különböző ágazatokban a körforgásos gazdasági folyamatokkal kapcsolatos konkrét kísérleteket.

6.6. A körforgásos folyamatok végrehajtásának alapvető elemét azonban a termékek környezetbarát kialakítása képviseli.

7. A fogyasztók mint a végrehajtás főszereplői

7.1. A körforgásos gazdaság gyakorlati megvalósításához tájékozott, elkötelezett és egymáshoz kapcsolódó érdekelt felek alkotta erős hálózat szükséges. Meg kell határozni, rendszeresen felül kell vizsgálni és hatékonyan kommunikálni kell a különféle érdekcsoportok számára a legfontosabb politikákat és a strukturális támogatásokat.

7.2. A reklám szerepével is foglalkozni kell, hogy az veszítsen az erősen fogyasztásvezérelt jellegéből, és a szabad piac szabályainak tiszteletben tartása mellett a termékek tartósságára, illetve az újrafelhasználás lehetőségeire helyezze a hangsúlyt, félrevezetés és megtévesztés nélkül.

7.2.1. Fontos, hogy a reklámok jobban összpontosítsanak a valóságra, a trendekre és a jellemző jegyekre, és ezáltal konkrét példákra és a fenntartható fejlődésre, valamint hogy az áruk tartóssága mint pozitív jellemző értékesnek tűnjön a fogyasztó és a társadalom számára.

7.3. A termékek tisztességes és arányos áron történő javításához való jogot el kell ismerni és be kell építeni a termék garanciájába, többek között adóügyi intézkedések és helyi szervízhalozatok, valamint a hozzáférés megkönnyítése révén⁽¹⁵⁾. E tekintetben a tervezett elavulás elleni küzdelem szerves részét kell, hogy képezze a könnyen javítható és újrahasznosítható, környezetbarát termék új műszaki és szabványügyi jellemzőinek.

⁽¹³⁾ Vö. ESA 2010 EU.

⁽¹⁴⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/circular-economy-strategies-and-roadmaps-europe-executive-summary>.

⁽¹⁵⁾ Lásd a kedvezményes hozzáadottértékadó-mérték munkaidőszűrésre történő kísérleti alkalmazásának lehetőségéről szóló, 1999. október 22-i 1999/85/EK tanácsi irányelvet (HL L 277., 1999.10.28., 34. o.): kisebb javítási szolgáltatások: kerékpár, cipő és bőráru, ruházat és ágynemű; magánlakások felújítása és javítása; otthoni segítség.

7.4. Az EGSZB elismeri az Európai Bizottsággal folytatott partneri kapcsolata sikerét egy olyan innovatív intézményközi platform (a körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformja) kifejlesztésében, és kéri megbízásának kiterjesztését a jövőben.

7.4.1. Az EGSZB úgy véli, hogy fontolóra kell venni az adók olyan eltérő elosztását, amelynek során csökkentenék a munkát terhelő adókat és növelnék az erőforrásokra eső, különösen a kevésbé fenntartható termékeket és a tervezett elavulást sújtó adókat.

7.4.2. A szigorúbb adóztatás elvét alkalmazni kell az EU-ba importált termékekre, melyek úgy tűnik, nagyon kevésbé fogékonyak a körforgásos gazdaság kritériumaira.

7.5. Szükség van a szociális vállalkozások körforgásos gazdaságban betöltött szerepének egyértelmű elismerésére és támogatására, hogy az újrafelhasználás, javítás és regenerálás terén tapasztalatokkal bíró tevékenységek nagyobb társadalmi értéket képviseljenek, mivel a társadalom legkiszolgáltatottabb tagjai készségeinek fejlesztése mellett kötelezték el magukat.

7.6. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy jobb tájékoztatást kell nyújtani az európai fogyasztóknak a termékkezelésről, ideértve a körforgásos tervezés és gyártás előnyeit, valamint a nyomon követhetőséget és az átláthatóságot, a termékútlevelek és a digitális technológiák, például a *blokklánc* alkalmazását, hogy adatokat lehessen szolgáltatni a termék összetételéről, a javítási lehetőségekről, valamint a termék élettartamáról.

7.7. A megbízható, összehasonlítható és ellenőrizhető információk fontos szerepet játszanak abban, hogy a vásárlók fenntarthatóbb döntéseket hozhassanak, mivel csökkentik a félrevezető környezetvédelmi marketing („zöldrefestés”) kockázatát.

7.8. A helyi önkormányzatok kulcsszerepet játszanak a víz és a hulladékkezelésben, valamint a másodnyersanyag-csomópontok kezelésében. A körforgásos innováció fejlesztése szempontjából nélkülözhetetlen kísérletezést partnerségi formában is meg lehet kezdeni.

7.9. Az EGSZB támogatja a „területi-társadalmi felelősségvállalás” elveinek a korábbi véleményeiben már kifejtett fejlesztését, ugyanis ezek biztosítják a köz- és magánszféra felelősségvállalását egy adott terület körforgásos fenntarthatósága iránt.

Kelt Brüsszelben, 2020. július 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Luca JAHIER
